

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 70. — ŠTEV. 70.

NEW YORK, MONDAY, MARCH 26, 1934. — PONEDELJEK, 26. MARCA 1934

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

STAVKA V AVTOMOBILSKI INDUSTRIJI PREPRECENA

INDUSTRIJALNI RAVNATELJ JE IZJAVIL, DA SE NI ŠE NIKDAR NAHAJAL V TAKEM POLOŽAJU

Mora, ki je težila vso deželo, je zaenkrat odpravljena. — Pogajanja in posvetovanja so se vršila ves dan. — Delodajalci so se morali radi ali neradi vkloniti. — Delavci bodo imeli pravico voliti svoje zastopnike, ki se bodo pogajali z delodajalci.

WASHINGTON, D. C., 25. marca. — Spor v avtomobilski industriji je uravnan. Če bo ta uravnavna trajna ali le začasna, se še ne ve. Toliko se pa lahko reče, da je zaenkrat nevarnost stavke odstranjena.

Predsedniku Rooseveltu in industrijalnemu diktatorju Johnsonu se je nocoj malo pred osmo uro posrečilo pregovoriti delodajalce in delavce, da so sklenili sporazum.

Ko je bilo izdano tozadevno poročilo, se je javnost globoko oddahnila. Še pred par urami, je bil položaj tako kritičen, da je general Johnson vzkliknil: — Še nikdar se nisem nahajal v tako veliki stiski.

Predsedniku Rooseveltu se je popoldne posrečilo pregovoriti delodajalce, da so se zadovoljili z njegovimi predlogi. Pri delavcih je pa naletel na precejšen odpor, toda tudi zastopniki delavcev so se slednjič vklonili.

Pogajanja so trajala več dni, in sprva ni bilo niti najmanjšega znamenja, da bi bila uspešna.

Sporazum, ki je bil slednjič dosežen, zadovoljuje obe stranki, in kar je glavno, o nobeni stranki se ne more trditi, da je premagana.

Sporazum temelji na sledečih temeljnih principih:

— Delodajalci izjavljajo, da se bodo glede plač in delovnega časa pogajali z onimi zastopniki, katere bodo izvolili delavci. Nadalje obljublja, da ne bodo zapostavljali ali odslovili nobenega delavca samo zastrantega, ker je član strokovne organizacije.

Ako je delavstvo kake tovarne zastopano deloma v strokovni, deloma pa v kompanijski uniji, naj se vrši volitev delavskih zastopnikov sorazmerno s številom članov v obeh organizacijah.

NRA bo v teku štiriindvajsetih ur imenovala poseben odbor, ki bo podrejen direktno predsedniku Združenih držav. Ta odbor bo določal v vsi h vprašanih glede odpuščanja, zapostavljanja in zastopstva delavcev.

Sklepi tega odbora so pravomočni in jih ni mogoče ovreči. Člani tega odbora imajo vpogled v plačilne sezname delodajalcev in v knjige delavskih organizacij. Odbor tvorijo trije člani: zastopnik delavcev, zastopnik delodajalcev in zastopnik javnosti.

Vlada zavzema napram vsem delavskim organizacijam isto stališče. Ona ne drži niti s strokovnimi niti s kompanijskimi unijami. Predvsem ji je za to, da se volitve delavskih zastopnikov svobodno in neovirano vrše.

Predsednik Roosevelt je podal izjavo, v kateri pravi: — Ta poravnava je nekako ogródje za novo stavko industrijalnih odnosov. To je temelj za sporazum med delavci in delodajalci. Vse opozorjam na dejstvo, da pomeni sporazum v avtni industriji novo smer socijalnega mišljenja v Združenih državah. Upam, da bodo tako delavci kot delodajalci razumeli nove možnosti za uravnavo medsebojnih sporov ter da bodo uvidevali medsebojne pravice in dolžnosti.

Nato se je predsednik zastopnikom obeh strank iskreno zahvalil za sodelovanje. Vso nedeljo je bil v Beli hiši pravcati vrvež. Posvetovanja so se začela

Rusija hoče sodelovati z Ligo narodov

FRANCIJA NE BO DOBILA OD U. S. POSOJILA

Kongres bo v kratkem sprejel postavbo, ki ne dovoljuje posojila državam, ki niso plačale vojne dolga.

Washington, D. C., 25. marca. — Zakladniški urad je odločil, da se ameriške banke ne morejo pridružiti holandskemu sindikatu, ki hoče dovoliti Franciji večje posojilo, ker bo kongres v prihodnjih dneh sprejel predlog senatorja Johnsona, ki prepoveduje posojila državam, ki niso plačale vojne dolga.

Zvezni zakladničar Henry Morgenthau je tudi imenoval predsednika First National Bank v Bostonu, Thomasa Jeffersona Coolidgea za svojega posebnega namestnika, pri čemer 2. aprila.

Newyorške banke so prošle zvezni zakladniški departament, da pove svoje mnenje glede povabila iz Amsterdamu, da se udeležijo posojila Franciji v zneski 10 milijonov holandskih goldinarjev proti obveznicam Francije za 90 dni.

Zvezni zakladničar Morgenthau je odgovoril, da je bila tozadevna predloga senatorja Johnsona v senatu že sprejeta, da jo ameriška vlada podpira in da bo v kratkem postala tudi postavba. Morgenthau je rekel časnikarskim poročevalcem, da bi bilo proti stališču vlade in proti mišljenju kongresa, ako bi bilo dovoljeno ameriškim bankam, da bi v izvezi s holandskimi bankami dale kako posojilo Franciji.

Coolidge bo kot namestnik državnega zakladničarja opravljal službo kot zakladniški podtajnik, katero mesto je prazno, odkar je bil Morgenthau imenovan za zakladničarja mesta Woodina, ki je zaradi bolezni odstopil. Coolidge pa bo prav gotovo pozneje imenovan za zakladniškega podtajnika.

MORNARIŠKI PROGRAM SPREJET

Washington, D. C., 24. marca. — Kongres je sprejel Vinsonovo predlogo za mornariški načrt, po katerem bodo Združene države izpolnile določbe mornariške pogodbe.

Ker je to predlogo že prej sprejel tudi senat, je bila sedaj poslana v Belo hišo.

Po tej predlogi bosta zgrajeni 102 bojni ladji in 1140 aeroplavov, kar bo veljalo \$580,000,000.

Iz za svetovne vojne je to največji mornariški program, katerega je potrdil kongres z odobravanjem vlade. Po tem načrtu bo bojna mornarica povečana do meje, katero določa londonska mornariška pogodba.

Pri gradbi ladij sme družba, ki bo prevzela kako delo, imeti le 10 odstotkov dobička.

že zgodaj zjutraj. Industrijalni ravnatelj Johnson je moral šestkrat poseči vmes.

DETROIT, Mich., 25. marca. — Ko je dospela pa radio vest, da je bil sklenjen med avtomobilskimi magnati in zastopniki delavcev sporazum, se je prebivalstvo vsega mesta globoko oddahnilo. Delavci se bodo jutri vrnili na delo.

AMERIŠKO POSLANIŠTVO V MOSKVI

Življenje je zelo drago. Poslaniški uradniki s i večinoma kuhajo sami. Jezik jim povzroča velike tekoče.

Moskva, Rusija, 25. marca. — Ameriško poslaništvo, ki je nastanjeno v velikem poslopju v baroknem slogu, je prejšnji teden pričelo poslovati in pričeli so se normalni diplomatski odnosi, v katere je predsednik Roosevelt v novembru povabil sovjetsko Rusijo in ki so bili zopet prvič obnovljeni od leta 1918.

Resnica pa je, da poslaništvo posluje počasi. O nerešenih problemih med Združenimi državami in sovjetsko Rusijo, kot dolg, zahteve za zaplenjena industrijska podjetja in naraščajoča trgovina, še niso pričeli razpravljati. Kadar se to prične, se bodo poslaniški Bullitt in sovjetski uradniki lotili dela z željo sčelnega skupnega delovanja.

Bullitt in njegovi uradniki delo po 15 ur na dan. Poleg tega morajo sprejemati razne obiske ter jih zopet vračati.

Tudi generalni konzulat, ki je nastanjen v hotelu Savoy, je pričel delovati s prihodom generalnega konzula Georgea H. Hansona, ki je bil 12 let na Kitajskem in je dobro poučen o zadevah na Daljnem Istoku, kar je v Moskvi zanj velikega pomena.

Toda življenje za ameriške uradnike je zelo težavno, da si ne zvrčajo na sovjete nikake krivde, kajti sovjeti jim gredo v vsakem oziru na roko, da jim olajšajo njihovo stališče.

Poslanik Bullitt, poslaniški svetovalec John C. Wiley in štirje drugi stanujejo v poslaništvu. 25 drugih uradnikov stanuje v hotelu Savoy in se morajo v svojih izdatkih zelo omejevati, ker je vrednost dolarja padla. Vlada Združenih držav plačuje za nje stanovanje, toda za prehrano morajo sami skrbeti. Plačujejo v dolarjih ali zlatih rubljah. Ker je sedaj rubelj vreden 88 centov, stane šopek cvetlic \$5 in navadno kosilo v hotelu \$2. Nekateri uradniki zato jedo samo enkrat na dan.

Živež kupujejo v tujih trgovinah, ker je cenejši kot v domačih in mnogi si kuhajo doma. Pri vsem tem pa Amerikanci sprejmejo vse z dobro voljo, kajti vidijo, kako se sovjetska vlada trudi, da jim olajša njihov položaj.

ARETACIJE NA ROMUNSKEM.

Bukarešta, Romunska, 26. marca. — Bukareška policija zatrjuje, da je izsledila zarotnike proti življenju min. predsednika Georgea Tatarasca. V zvezi s tem je bila aretirana najodličnejši romunski zdravnik in profesor dr. Victor Gomoiu, ki je tudi obdolžen, da je tudi vodil zaroto proti kralju Karolu.

CALIFORNIA SE BOJI ŠTRAJKOV

Dežela je vsa v cvetju. Zelenjava je pripravljena za razpošiljanje. Delavci se boje štrajkov.

San Francisco, Cal., 25. marca. — Californijska pomlad je v vsej svoji prelesti. Trava je povsod ozelenela, regrad in mak je v polnem cvetju, kakor tudi milijoni sadnih dreves. V krajih severno od San Francisco so polja pokrita s šparglji. Za razvoj je pripravljeno en milijon zabojev špinače in 500,000 zabojev graha.

Od sedaj pa do jeseni bo California razpošiljala sadje, zelenjavo in grozdje, po katerem je California znana po celem svetu. Cene so boljše in naročila iz tujih dežel za suho in konzervirano sadje naraščajo navzile visoki carini, in vendar vlada med delavci velika skrb za bodočnost. Cela armada potujočih poljskih delavcev, med katerimi so Mehikanci, Filipinci in brezposelni Amerikanci, bo pričela potovati od doline do doline, od enega pridelka do drugega. Farmerji, ki so zelo zadolženi in ki žele letošnjo pomlad odplačati saj del svojega dolga, niso v stanu plačati svojim delavcem visokih plač. In med delavci, ki so danes tukaj, jutri pa drugje, je mnogo komunističnih agitatorjev, katere spretno vodi Lincoln Stephens in voditelj takimenovanih radikalnih izobražencev, Winter in njegova žena Ella.

Lansko poletje je imela California šest krvavih štrajkov na svojih poljih. V teh bojih so lastniki zemlje pokazali v svoji jezi večje nasilje kot pa delavci. In letos se boje še večjih nemirov. Lastniki in državne oblasti se na to pripravljajo ter skušajo napotiti krajevne oblasti, da prepove piketiranje. Ravno tako pa se pripravljajo komunisti pod vodstvom 21. letne tajnice Cannery and Agricultural Workers Union Karoline Decker, da pridobe vsakega delavca, da zahteva višjo plačo in boljše delavske razmere. Casopisi vseh strank napovedujejo velike delavske boje.

To je že stalni problem Californije in ga bo zelo težko rešiti. Tekom štrajka delavcev, ki so v decembru pobirali solato, je zvezna vlada postavila posebno komisijo, ki je zadevo preiskala ter je v svojem poročilu obsodila krajevne oblasti in se potegnula za pravne pravice delavcev, ki zahtevajo višje plače.

NRA pravilnik ne more biti vpeljan v poljedelsko industrijo. In medtem ko California zavrača vse kitajske in japonske delavce, sprejema Mehikance in Filipince, toda oblasti se trudijo, da bi na poljih zaposlile brezposelne industrijske delavce.

GORA OGROŽA MESTO

Pesaro, Italija, 25. marca. — Od gore Hercules se je odločila zemlja v dolžini poldruga milje ter se pomika z naglico 30 čevljev na uro proti mestu Sant Agata Feltria, ki ima 5000 prebivalcev. Do sedaj je ta plaz že porušil več mostov in mnogo hiš. Prebivalstvo beži iz mesta.

BULLITT IN TROJANOVSKI HOČETA PREPREČITI RAZKOL V LIGI

PARIZ, Francija, 25. marca. — Iz zanesljivih krogov prihaja poročilo, da hoče Rusija, boječ se, da prepadejo vsi napor za svetovno razorožitev, pričeti med državami sveta veliko agitacijo, da se oživi delovanje Lige narodov in da se že v tem oziru pogaja z Združenimi državami.

Ameriški poslanik Bullitt in ruski poslanik Trojanovski že vodita tozadevna pogajanja, odkar je bil Bullitt imenovan za poslanika v Moskvi.

Rusija hoče dvigniti moralno in politično oblast Lige in Rusija bo, ako je v tem oziru mogoče, priti z državami do sporazuma, v septembru objavila željo za pristop k Ligi narodov.

Rusija se je bala za obstoj Lige, ko sta Japonska in Nemčija odstopili od Lige ter je vsled tega pričakovala, da bo med državami nastalo tekmovalstvo v oboroževanju.

Rusija je hotela od Združenih državah dobiti zagotovilo, da bodo sodelovale z Ligo narodov v vsem njenem prizdevanju za ohranitev mira.

Rusija je hotela tudi kot pogoj za popolni sporazum z Združenimi državami zahtevati, da tudi Združene države pristopijo k Ligi narodov, toda ta pogoj ni bil stavljen "brezpogojno".

Četudi je bila Rusija ves čas nasprotna Ligi narodov, vendar je v zadnjih letih v mnogem oziru z njo sodelovala, zlasti, kar se tiče razorožitve ter je med tem sklenila z mnogimi državami ne-napadalne pogodbe, katere je sklenil s svojo veliko diplomatsko spretnostjo zunanji komisar Maksim Litvinov, ki je tudi dosegel, da so bili obnovljeni diplomatski odnosi med Rusijo in Združenimi državami.

Rusija je prepričana, da je mogoče ojačiti Ligo narodov s skupino njenih sovjetskih republik, ker bosta vsled tega začet pristopili k Ligi Nemčija in Japonska in se bodo tudi Združene države tembolj udeleževale Ligin konferenc glede razorožitve.

Pred svojim odhodom v Washington je prejel poslanik Trojanovski naročilo, da naj na svojem mestu deluje za svetovni mir in za razorožitev.

Washington, D. C., 23. marca. — Rusko poslaništvo je izjavilo, da je prišlo pregledaj pariško poročilo, ki pravi, da bo jeseni sovjetska Rusija pristopila k Ligi narodov. Sovjetski poslanik pravi, da je izstop Japonske in Nemčije sicer prinesel ugodno ozračje, toda do septembra je še daleč in razvoj mednarodnih odnosov je še negotov.

Moskva, Rusija, 23. marca. — Z ozirom na pariško poročilo je bilo uradno naznanjeno, da od govora zunanjega komisarja Maksima Litvinova v decembru se ni prišlo do nikake pomembne odločitve. Litvinov je tedaj rekel, da je Rusija pripravljena sodelovati z Ligo narodov, ako bi bilo to v korist svetovnemu miru.

LE STRAHOPETCI NISO V UNIJI

Rev. Coughlin pravi, da se morajo industrijalci in strokovne organizacije vkloniti vladi. — Višje plače in manjše dividende.

Detroit, Mich., 25. marca. — Danes je imel Rev. Coughlin po radio svojo običajno nedeljsko pridigo in rekel:

— Delavci v avtomobilski industriji se morajo organizirati. To ni samo njihova pravica, pač pa tudi njihova dolžnost. Delavci, ki se ne organizirajo, je pomilovanja vreden strahopetec.

Glede American Federation of Labor je rekel, da je premalo delavna. S tridesetimi milijoni dolarjev, ki jih vsako leto skolekta od delavcev, bi lahko tridesetkrat toliko storila kot stori sedaj. Navzile temu je pa Coughlin priznal, da je napravila Federacija že dosti dobrega.

Avtomobilska industrija je seziska industrija. Industrijalci plačujejo svoje delavce osem mesecev, dočim vlečejo delničarji dvajset mesecev dividende.

S tem vraščanjem se bo morala pečati vlada, ki je močnejša kakor vsaka delavska organizacija in močnejša kakor vsaka industrija.

— Delavci so slednjič spoznali, da se morajo združiti — je rekel Coughlin. — Fabrikantje so že trideset let — z eno samo značilno izjemo (s tem je mislil Forda) — združeni v narodni avtomobilski trgovski zbornici. Ta trgovska zbornica je zastopnica avtomobilske industrije. Delavci imajo isto pravico do zaštite in do organizacije kakor jo imajo delodajalci.

KRASSIN JE ODPLUL

Leningrad, Rusija, 25. marca. — Lelolomilec Krassin je v petek odplul iz Leningrada ter je na potu v Severno ledeno morje, da reši z ledeno ploščo 89 članov Schmidtove ekspedicijske, ki so se rešili s parnika Čeljuskin.

Krassin bo prevozil Atlantik, Panamski kanal in Pacifik do Beringove morske ožine med Alasko in Sibirijo.

Ta vožnja bo trajala 48 dni, medtem ko bi vožnja, katero so predlagali, skozi Sueski kanal, vzela tri mesece.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Sakner, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-3878

STROKOVNE IN KOMPANIJSKE UNIJE

Postava za obnovo narodnega gospodarstva (National Industrial Recovery Act) daje delavcem pravico, da se organizirajo in se potom svojih zastopnikov pogajajo z gospodarji.

Umevno je, da je podjetnikom ta določba trn v peti. Ko je bila NRA uveljavljena, so bili podjetniki stoodstotno organizirani. V strahu pred strokovnimi organizacijami so začeli ustanavljati kompanijske unije ter siliti v nje svoje delavce. To je bilo skoro brez razlike v vseh podjetjih.

Pa tudi strokovne organizacije niso držale rok krizem. Ameriška Delavska Federacija, ki doslej ni imela posebne sreče pri organiziranju delavcev v avtni industriji, se je z vso vmeno podala na delo.

Kmalu se je vnel boj: na eni strani kompanijska unija, na drugi strani svobodna delavska organizacija.

Organizirani podjetniki so vprizorili koncentriran napad proti delavcem, stremčim po lastni organizaciji.

Marsikateri delavec je v strahu za svoj košček kruha zapustil svoje zavedne tovariše ter stopil v kompanijsko unijo.

Napetost je naraščala. Predsednik Weirton Steel Mills je "svojim" delavcem enostavno prepovedal svobodno odločati, če naj si izberejo za svoje zastopnice kompanijsko unijo ali Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers.

Izbruhnil je štrajk. Delavci so se pritožili na Labor Board, ki jim je sicer priznal pravico, ni pa imel dovolj poguma, da bi uveljavil svojo odločitev. Isto je bilo pri Budd Manufacturing Company.

Skoro v vseh slučajih, s katerimi se je doslej bavil National Labor Board, so delodajalci odrekli delavcem pravico svobodnega organiziranja.

Toda vse to so bile le malenkostne praske v primeri z borbo, ki se sedaj pripravlja v navidez nezavzetnih trdnjavah kapitalizma — v avtomobilski industriji v Detroitu.

Ko gre za prodajo kar, so General Motors, Ford in Chrysler brezprimerni konkurenti, ko je pa treba priznati delavcem pravico svobodnega organiziranja, so eno sree in ena duša.

Par dolarjev primaknejo k plači in skrajšajo nekoliko delovni čas, da pridobijo omahljivce na svojo stran, vedoč, da vse te koncesije ničesar ne pomenijo. Zavedajo se namreč svoje neomejene moči in so prepričani, da imajo edinole oni pravico odločati, kateri organizaciji se sme delavce priključiti in kateri ne.

Če bo v avtni industriji sklenjen tak kompromis, da bo delavcem le količjak branil vstop v svobodno organizacijo, bo to le začasen in kilav kompromis.

Dopisi. Iz Jugoslavije.

15,000 Din v dimniku.

Ko ta dopis pišem, je prvi dan nam tako zaželjene pomladi — toda ne izgleda, da je pomlad, ker imamo še mrazo zimsko vreme.

Delavske razmere so se malo izboljšale. Obetajo nam peturno delo. Na, saj je dovolj za vsakega pet ur dela dnevno, samo da bi bilo kaj več plače. Večjo plačo bomo dobili le, če se bomo delavci združili.

V bližnji naselbini Kenmore, O., smo izgubili rojaka Antona Obreza. Umrl je za pljučnico. Star je bil 38 let. Doma je bil iz Dolenje vasi pri Cerknici. Tu zapuša ženo in dva brata. Naj v miru počiva!

Imam tudi poročati nekaj o krasni igri "Razbojnik Guzaj", ki jo priredi društvo "Triglav", S. N. P. J. sporazumno s dramatičnim društvom "Slovenija" na velikonočno nedeljo ob tretji uri popoldne v dvorani društva "Domovine" na 14 cesti. Igra je povzeta iz kmetijskega življenja, je v 5 dejanjih, 7 slikah in je krasna narodna igra, polna veselih in žalostnih prizorov.

Guzaj je bil edini sin. Bil je za hlapca pri bogati Klančarici. Klančarica se je zaljubila v njega. Kot poročeni ženi ni hotel ljubezni vračati in je sklenil, da pušči službo. Ona se maščuje nad njim in mu položi v kovčeg srebrne žlice in 3000 goldinarjev ter ga javi orožnikom, da ji je ukradel omenjene stvari. Ker so jih res dobili pri njim, je bil obsojen na 7 let ječe. Iz ječe zbeži. Razpisana je bila nagrada 300 goldinarjev zanj. Neki kmet se je polakomnil nagrade in hoče Guzaja ubiti. Guzaj, boji spreten, udari kmetu in ga ubije.

Mati Guzajeva kot blazna čaka kdaj bo videla sina, da se ji vrne. Namesto sina prideta orožnika in odvedeta Guzajevga očeta ter ji vržeta psotko v obraz: — Ti si moričeva mati, mi hočemo sina od Tebe.

Kaj je vse mati prestala v ljubezni do svojega sina. Napoln živa pada na kolena:

— Ti, ki si za nas krvavi pot potil... Izkazi svojo milost materi, ki se v bolečinah zvijam pred Teboj... Steri me v prah, ker ne morem iztrgati iz srea svoje ljubezni... Vrzi me v večno pogubljenje, ampak reši mi sina. Ti, ki si za nas krvavi pot potil

Sin ne čuje materine molitve ne kletve. V družbi svojih tovarišev ropa in mori, da je groza.

Nekoč so v gozdu pri tuninev svitu sedeli okoli ognja, si izvolili poglavarja in sklenili, kdor prelomi njih postavo, ga doleti smrt. Eden tovarišev skrije ukradeni denar. Poglavar ga obsoji na smrt. Zvežejo ga k drevesu in ga puste počasi umirati.

Guzaj je bil zvít. Vsakega je prevaril: orožnike, župana, svoje dekle.

Nekoč se je nameril v gostilni na orožnike. Ko je videl, da ga imajo, se je zasmeljal in prisedel k njim rekoč, da tudi on išče Guzaja. Tako je naprej pil z njimi.

Ho el je imeti malo šale z ženskami. Dal je oglaš, da kupuje mačke. Ko ženske nanesejo mnogo mačk, skoči na voz in se odpele in pusti pismo na mizi: "Vse Podsredanke, ki ste me včeraj nabile, vas prijazno pozdravlja Franc Guzaj".

Potem je počel zahajati k mlinarjevi hčerki, ki ga je ljubila iz vsega srea. Nekoč ji pove, kdo da je. — Jaz sem Guzaj, šentjurski razbojnik. — Barbka zaječe, ko spozna, da ljubi fanta, ki ga ves svet črti in reče: — Jaz sem vseeno Tvoja, ljubim Te, brez Tebe ne morem živeti. S Teboj grem kamor hočeš, pa naj se zgodi božja volja. Skleneta, da zbežita v Ameriko, kjer bi ju nihče ne motil.

Ko ima vse v redu, da pobegeta, ga orožniki zasledijo in ustrelje.

To je le kratek opis igre. V nji nastopi 30 oseb.

Veliko zabave bo naredil tudi berač Nečjek s svojimi mačkami, ki jih bo prodajal.

Vabi se vse cenjeno občinstvo iz Barbertona in drugih naselbin, da pridete pogledat to krasno igro na velikonočno nedeljo.

Pozdrav!

Antonija Može.

kalo na njeno okno. Moški glas jo je poklical, naj se takoj odpravi k porodu. Ženska se je brž odpravila in stopila pred hišo. Zelo se je ustrašila, ko je videla, da pred hišo stoji avto in v njem se dva moška. Moški pa so jo pomirili, češ, da se mudi. Sedla je v avto in šele tedaj opazila, da imajo vsi trije možje našemljene obraze. Rekli so ji, da ji morajo zvezati oči, da ne bo videla, kam se vozi. Medtem je avto s silno naglieo drvel v gluho noč. Babica sodi, da so se vozili tri ure.

Končno je avto obstal pred nekakšno hišo. Vanjo so peljali babico, ki je se vedno imela zavezane oči. Ko so ji sneli zavoj, je opazila, da je v lepem salonu. Pretreslo pa jo je, ko je zagledala pred seboj neko žensko, ki je tudi imela ometano glavo, da je ni mogla videti v oči. Otroci, ki je že prišel na svet, je bil živ. Tedaj je eden izmed trojice možkih naperil na njo samokres, in zaklical: "Vrzi otroka v ogenj!" Babica je začela prešiti, naj tega ne stori, ker je otrok živ. Pod pritiskom samokresa je dete res vrgla v peč.

Nato so ji zopet zavezali oči jo posadili v avto in odpeljali domov. Doma je bil mož že ves v skrbeh, ker žene toliko časa ni bilo domov. Doma je žena takoj začela pripovedovati možu, kaj se ji je zgodilo. Bila je vsa preplašena in potrta. V torbici je našla še tri tisočake. Pestalo ji je slabo, začela se je tresti in omdlevali, češ, da je plačana za zločin, katerega je morala izvršiti.

Babico Melanijo so morali prepeljati v okrajno bolnišnico v Rumi, kjer v blodnji venomer kliče: "Ne smem ga vreči v ogenj, saj je živ! To bi bilo strašno!"

Oblasti sedaj preiskujejo, kaj je resnica v tej stvari. Vsekakor je ženska sedaj hudo obolela in njeni sorodniki so trdno prepričani, da se ji je res nekaj strašnega zgodilo, kar ji je tako pretreslo živce.

Peter Zgaga

In tako smo se slednjič prerinili v Veliki teden.

Za delavca ni ta teden nič posebnega, nič izrednega.

Zadnja štiri leta je skoro sleherni dan Velikemu petku podoben.

*

Komaj petnajstletno dekle je služilo pri rojaku za služkinjo. Petnajst let je bila stara, toda dekle in pol.

Dolgo časa jo je prosil za poljub, in po dolgotrajnem obotavljanju mu je v otroški prešernosti dovolila, da jo je objel in poljubil.

Toda nesreča nikdar ne počiva. V trenutku, ko je vršil ta božanski opravek, so se odprla vrata, na pragu se je pojavila rojakova žena in ni vedela, kaj bi počela. Toda kot je že navada v takih slučajih, ni v prvi žrti razburjenosti ničesar storila, ampak le za glavo se je pripela in vzdihnila:

— Moj Bog, kaj takega pa še ne.

Rojak se je pa obližnil in ji hladnokrvno pritrtil:

— Prav imaš, draga moja, kaj takega pa še ne.

*

Matero zelo skrbe za svoje hčerke, kar ni več kakor prav.

Mladina namreč ni posebno brihtna in pametna, posebno v sedanjih časih ne. Mladina ne pozna nevarnosti življenja.

In tako se je zgodilo, da je mati hudo ozmerjala svojo šestnajstletno hčerko:

— Sam te bodi, ker se vlačiš s tistim zanikrčnem okrog. Ali veš, da ni nič vredno.

— Seveda vem. — je odvrnila hčerka — popravci vam pa rečem, da ga ne morem videti.

— Tako! — je vzrojila mati. — Videti ga ne moreš? O, ti lažnjivka ti.

— Nak, ne morem ga videti. — je rekla hčerka odločno.

— Nikar ne taji in nikar ne laži. Saj so te videli, kako sta se po plesu umaknila v temen kot in kako si mu sedela v naročju. No, ali boš tudi to utajala?

— Jaz samo pravim, da ga ne morem videti, in pri besedi ostanem.

— Povej, če si mu sedela v naročju ali ne? To te vprašam, to mi povej.

— Seveda sem mu sedela v naročju, ampak sem mu hrbet obracala, ker ga res ne morem videti.

*

Po Veliki noči bo zopet zvezela ljubzen po parkih, ob samotnih stezicah in vsopovsod.

Ker mi ženske očitajo, da dajem moškim prednost ter da imam le zo moške dober svet in lepo besedo, jim bom menda ugodil, če bom objavil deset zapovedi za ženske, ki se odpružajo na prvi sestanek z izvoljencem svojega srea.

1. Na dogovorjeni prostor pridi prej kakor on.

Če to storiš, imaš dovolj časa, da premišliš, kaj mu boš rekla. Najbolj važno je pa, ker bo v veliki zadregi, misleč, da je prepozno prišel.

2. Dovolj mu, naj govori, kolikor hoče. Potem bo mislil, da bo vedno tako.

3. Delaš se lahko bolj neumno kakor si, nikakor se pa ne smeš delati bolj pametno kakor si v resnici.

4. Večkrat mu reci: — Oh, tako strah me je v tej samoti.

To ga bo podžgalo k večjemu pogumu.

5. Pri prvem sestanku mu ne delaj prevelikih stroškov. Dandanes začno moški takoj računati.

6. Ko te bo hotel poljubiti, britko zajokaj. S tem boš potrdila svojo nedolžnost.

7. Globoko moraš vzdihnuti in neprestano pomavljati: — Ne vem, kako bi rekla, ne vem, kako bi rekla...

S tem ga boš naravnost zdivila.

8. Reci mu, da ga smatraš za jako nevarnega in da se bojiš, da bi ti ga kaka druga ne prevzela.

S tem boš udarila na pravo struno, da se bo še bolj navezal nate.

9. Povej mu, da sama ne veš, kaj te k njemu vleče in da si že z marsikaterim drugim govorila, pa ti še nikdar ni bilo tako nenavadno čudno pri sreč.

10. Drugi sestanek določi kolikor mogoče pozno po prvem, da bo imel dovolj časa hrepeneti po tebi.

RUPPERT'S
BOCK BEER

* V STEKLENICAH — V SODČKIH *

S 26. marcem in tako dolgo kot bo zaloga trajala, boste dobili Ruppertovo Bock Pivo, kjerkoli prodajajo Ruppertovo.

● Mnogo ljudi bo prvič pokusilo to slovito staro pivo . . . neštetim več bo pa vzbudilo stare spomine . . . slehernemu pa prinese prijateljski pozdrav

JACOB RUPPERT
BREWERY
NEW YORK

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE-
MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO
DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.75 Din. 100	Za \$ 9.25 Lir 100
" \$ 5.05 Din. 200	" \$ 17.90 Lir 200
" \$ 7.35 Din. 300	" \$ 44 Lir 500
" \$ 11.95 Din. 500	" \$ 87.50 Lir 1000
" \$ 23.25 Din. 1000	" \$ 174 Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo se boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH	Za izplačilo \$5.00 morate poslati	\$ 5.75
" " \$10.00	" " "	\$10.85
" " \$15.00	" " "	\$15.95
" " \$20.00	" " "	\$21.10
" " \$25.00	" " "	\$26.25
" " \$30.00	" " "	\$31.40
" " \$35.00	" " "	\$36.55

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

VELIKI TĚDEN NA ŠPANSKEM

Grozota se približa s procesijami, ki prihajajo iz številnih cerkva in jih tvorijo verske bratovščine "Confradías", ki izhajajo po večini še iz 15., 16. in 17. stoletja in so spomin na Maure. Te bratovščine so nekakšna posredovalna oblika. Vse leto služijo verskim obredom in skrbijo zanje. Po njih se vera udeležuje in je narodna, zakaj člani teh bratovščin so zastopniki vseh slojev. V procesijah, ki so na evetne nedelje, na pepelnico, veliki četrtki in veliki petek zmeraj v miru, in mimo tega na veliki petek se prav zarana, se razodeva njihov najgloblji pomen. Najbolj to pa prevzame procesija na veliki petek zarana, ko je skoraj še noč.

Po ulicah, ki jih razsvetljuje luč svetilk in mesečine, so videti vse barve mrtvaške, Valovi množice, ki so že polni tega, kar bo prišlo, so bolj tihi ko sicer in sličejo romanju človeškega rodu, ki je smrti posvečen in večno nemiren. Mnogo tujcev je tu. Vsi hoteli so prenapolnjeni. Na tribunah posebnih trgov čakajo. Na balkonih, s katerimi je okrašeno skoro sleherni okno, stojijo v gneči in s neznanjo radovedni, kakšen bo ta izredni in slavn prizor. Navdaja jih posvetna radost. A tudi oni so od nočne luči popelnato sivi in kmalu bodo drhtela tudi njihova sra. Ura je krog dveh ponoči. Množica se gneto na cerkvenem trgu pred staco cerkvi, pri kateri sponinjava na Arabce še to in ono na stolpu ali na pristresku. Krog in krog se vrstijo, balkoni, ki so okrašeni s palmovimi listi in z rožami. Vse je blede, vse je polno ljudi, ki niso nič manj blede. Ne govorijo glasno, samo murajo. Sicer diši ozračje po pomarančah in evetju rož, vendar je hladno in rezko in marsikak starejši človek zaigra to noč svoje življenje. Kar nekam mikavno je pa, ker je noč tako nevarna. Polna usode je.

— Tada pretrgajo glasovi trobent strupeno ozračje, tu in tam, blizu in daleč, in pretresejo živce od čakanja in radovednosti vzbujenih ljudi.

Kmalu se odpro cerkvena vrata pod obokom, ki jih z ljubeznijo čuva. Pri teh procesijah pride zmeraj vodnik prvi skozi vrata. Velik križ iz srebra, želatine ali dragocenejšega lesa drži v rokah. Poleg njega stopata dva nosača: vsak ima srebrno, bogato okrašeno svetilko. Razvilo se bo čarobno razkošje. Izkaže se pa, da je prav radi tega, za neosebno, občo stvar uporabljeno razkošje vsa osebnost, človeška stiska naravnost v prah potepanja.

Dokaz temu so že nosači križa in oba nosača svetilk zraven njega. Ker to prav za prav niso ljudje, marveč so munije, služabniki neke strahotne in nadčloveške usode. Od nog do glave so okomatani v kubah, in so pri tej procesiji beli, pri oni črni ali vijoličasti ali rdeči ali sivi. Čez obraz jim pada kapica in njen neznan rogljič se dviga visoko nad glavo ko konica ogromne pozavne. Sledijo dolge vrste takih "Nazarenov". V rokah držijo gorče sveče, ki jih podpirajo s pasom svoje halje. Iz okomatane obraza strlijo le skozi rezo njih oči, v katerih se zreali luč sveče, da je videti, ko da bi žarele krvave kapljice iz teh našemljenih obrazov. Njih noge druse v lesenih cokolah; časih so obute v lakaste šolne z zlatimi in srebrnimi zaponkami. Oboje vpliva enako razdražljivo: lesene cokle radi sklopotanja; lakasti šolni radi nemirne migotanja luči, ki podhrteva z njih.

Nato sledi banderosec; vijoličasto, črno ali zeleno bandero s strahotno velikim križem zaplapola v ozračju. Spremljajo ga trobentači. Njih trobente so iz lesketajočega se srebra. Zametast obsek z zlatim našitkom ponihava od njih. Spet sledijo nosači križev in vsi so strahotno okomatani, vsi tako podrsavajo. Tako tiho je vse, da je slišati prasketanje sveč.

Iz zlatega mreča cerkvenega ozračja prihajajo vojaki v noši rimskih centurijev; prihajata z grbom okrašeni Veliki brat v predstojništvu bratovščine; prihajajo duhovniki v črnih, z zlatega pretkanih ornatih; prihajajo ministrianti s kadilnicami; S presunljivo silovitostjo zavajajo zvoki neke mrtvaške korenice in nato se sredi oblakov kadilja v svitu stoterih luči sveč in svetilk prikaže na svilen lesketajočim se odru z baldahinom, ki ga nevidno nosi pod odrom dvajset do štirideset bratov, tisto, kar zgrabi zdaj vse te množice. Tisto je "samo" ena postaja iz križevega pota našega Odrašenika, upodobljena v lesu. Le oblika je naravna na njem. Vendar pa to z bolelostjo prenašajo in njegovo veličastni izraz, ki ga je upodobil neki že zdavnaj umrlj umetnik (in največ teh prizorov je delo velikih umetnikov), vpliva v tej noči misterija in nebeske svetlobe z neverjetno živostjo na gledavce.

Sin človekov, ki je zaeno Bog in umrje v takih strašnih mukah, se spremeni v ganljivo podobo vsega bednega človeškega trpljenja. Vsa kričevca, vsa stiska življenja se sprosti, zajoka, toži, dviga roke k Odrašeniku.

A najbolj presunljivi so oni pri-

zori, ki uporabljajo trpljenje žalostne Matere božje. Tak "Paso" (kakor pravijo tem kipom) je en sam hrib rož, lilij, nageljev. Njena mukepolna, sklonjena postava je zavita v zametast ali brokaten plašč z vlečko, vrh njega pa je pajecan iz pristnega zlatega tkiva in je posut s pristnimi dragulji. Nebroj luči plamti. V tem lesketanju in blestenju se ti dozdeva Njeno lepo, od vseh bolečin razoroženo, z zlato krono razžarjeno lice, ko da bi govorilo: "Tako visoko stojim, tako sem bogata in moram vendar prestajati največjo bridkost!" Sočutje, duševno ganotje gledavcev prekripi v vzhlicnost. Raznolika milina, ljubečost, pobožnost in plemenitost andaluskega naroda se razodeva v sočutju, ki ga ne more hraniti zase. Navadni delavci in dečvke, stare in mlade ženske in moški vseh slojev niso le vzhlicni, da bi molili, marveč tako plamti bolečina v njih, da jo posamič razodevajo. V kar se uro prej niso verovali, o tem zdaj govorijo, a počasi, v oni čudni obliki, ki je tako stara ko zemlja.

To so majhni vzdihljaji z napevom. — Slišiš jih ob vsaki priliki. Kmet jih prepeva pri delu, služkinja v hotelu jih prepeva pri ribanju stopnic iz marmorja ali opeke; na odrih varietejev izražajo z njimi nedostojne burke; in tedaj jim pravijo flamencos. Sleherni si najprvi sam besedilo, kar je v španjolski prav lahko. Samo napev, ta posebna, melodijozna mešanica skoraj burkaste vedrosti in zategle, boleštine, a sladke muke je v poglavitnih črtah isti. Je milejši in veselejši ali svečanejši, kakršne so pač prilike. A je tudi prastar ko ta zemlja.

Take pesmi vzdihljajov velikga petka, ki jim pravijo sataš, se med procesijo razlegajo žalostno bolešno in sladko. Nato spet zabneži mrtvaška godba. Lik strahovome se pomika spreved. Spet in spet se izraža sočutje. Po zapletenih ulicah gre spreved in skozi katedralo, v kateri je videti, ko da se stebri in oboki v vertiglavni vzvišenosti izgublajo v neskončnost. Se neznatnejši ko sicer se tudi zazdi človek sam sebi in strašen in obenem čudovit je pogled na te spokorniške sprevede, ki romajo skozi katedralo.

Za veliki teden zgrajeni leseni stolp se dviga iz nežno opredeljenih stebrov štiri in trideset metrov visoko. Njegovi kipi upodabljajo prehod stare zaveze v novo zavezo in v stolpu je med žalno procesijo izpostavljeno Najsvetejše. Stodvajset srebrnih svetilk in tristo sveč ga razsvetljuje in razsvetljuje v nebeski čarobnosti povorke okomatanih postav, in ljudje iz več kot iz tridesetih fara gredo skozenj.

Brž ko nastopi jutranja svetloba, ki plane v mesto ko v grobnico, izginejo strahotne procesije kot prikazni in sanje. Zdaj se zaiskri andaluska solnena luč in pobarva celo groblja s pisanimi barvami. Po cestah, ki so od kapelj sveč spozna ko drsališča, začne vse veselo vriskati, plesati in popivati.

(Hans Roschke, Spanische Wanderungen.)

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA

Angleško-slovensko Berilo

ENGLISH SLOVENE READER
STANE SAMA

\$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM
NAKRATKO NA DOPIŠNICI
SPOROČE SLOVENSKE NOVICE
IZ NASELEINE.

— Louis J. Rihtarič je bil v Clevelandu, O. obsojen na \$10 denarne kazni, ko je priznal, da je prodajal skvarjeno meso. Uslužbenec v njegovi trgovini je pripravil meso s kemikalijami, da je izgledalo sveže.

— 21. marca popoldne je po kratki bolezni na pljučnico v Clevelandu umrl Matevž Tomšič, v starosti 54 let. Doma je bil iz vasi Dolno Rčje, fara Velike Lašče. V Ameriki je bival 30 let.

— V ponedeljek popoldne je v Clevelandu preminul mnogim poznani rojak Ferdinand Debeljak, še bolj poznani pod imenom "Nandje". Umril je na stanovanju rojaka Dominik Krasevica, kjer se je rajni nahajal zadnjih par mesecev. Smrt je nastopila za boleznijo enega dneva. Zdravnik Dr. F. J. Kern ga je obiskal samo enkrat in ne more konstatirati natančen vzrok smrti. Rojak je bil nekoliko vdan pijaci, vendar je še vsaki teden par dni delal v tovarni. Pokojni je bil doma iz Velikih Lašč iz Sekundarjeve hiše, iz vasi Kukmala.

— 21. marca je v Clevelandu po tri tedne trajajoči boleznimi umrla Mary Kikel, rojena Jenko, v starosti 57 let. Pokojnica je bila vdova po dobro poznanem Andreju Kiklu, ki je umrl pred tremi leti.

Doma je bila iz vasi Gline, št. 11. fara Cerklje, na Gorenjskem.

ZVERINE V OTROŠKI SOBI

Iz neke cirkuške kletke v Pottersu na Francoskem sta ušla dva leva in en tiger. Po dolgem iskanju so našli zverj v nekem zasebnem stanovanju, kamor so vdreli skozi odprto okno. V sobi je spalo dekletce. Zverj se je ulegel na tla in spale. Ko se je otrok zbudil in prišel klicati starše, da bi jim pokazal te velike in nenavadne igrače, so se odrasli silno ustrašili in zaklenili vrata od zunaj. Tedaj so se prebudile tudi zveri in pričele razgrajati; napravile so veliko škodo. Skozi okno so zopet skočile na cesto. Ujeli so jih šele po velikem trudu.

NAČRTI ZA NAJBOLJŠI VRČEK.

The Art Student League v New York City je razpisala zanimiv natečaj. Oni, ki bo napravil najboljši vrček, bo dobil prvo nagrado.

Nagrade predstavljajo znesek sedemsto dolarjev in bodo razdeljene v štirinajst delov.

Natečaj vodi Art Students League, nagrade bo pa plačala Jacob Rupert Brewery. Prva znaša sto petdeset dolarjev ter še posebej petdesedemdeset dolarjev, ki jih bo prispevala Hazel Atlas Glass Company, izdelovalca steklene posode, ki bo začela izdelovati vrčke za pivo po najboljšem predloženem načrtu.

Natečaja se lahko sleherni udeležiti. Navodila so preprosta. Na papir je treba narisati načrt za vrček. Sodniki bodo izbrali iz načrtov najboljšega. Nato bo določeni štirinajst nagrad. Načrti bodo last Jacob Rupert Brewery ter bodo dani na razpolago tvorničarjem, ki žele po njih izdelovati vrčke.

To je izborna prilika za amaterje in za profesionalne umetnike. Natečaj se zaključuje dne 15. maja 1934. Do tega dne morajo biti vsi načrti v rokah Jacoba Ruperta oziroma Art Students League v New Yorku. Natečaja se lahko sleherni udeležijo.

Zoper revmatične bolezine

Trpljenje revmatičnih bolečin je hitro odstranjeno, če se dobro namazate z ANCHOR Pain-Expeller. Tako, ko se namazate s tem zanesljivim starim zdravilom, začutite gorčiko in udobnost, kar vam dokazuje, da Pain-Expeller vrši svoje delo.

Ne trpite, če Pain-Expeller dela s tako presenetljivo točnostjo. Pri vseh lekarnarjih — 35c in 70c velikosti. Samo pristni ima Siro varstveno znano.

PAIN-EXPELLER

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

120

Jetnice so vstale zgodaj. V dveh vrstah, s strežnicami in redovnicami spredaj in zadaj so odšle v cerkev.

Po maši, ko so dobile jetnice malo kruha in se izprehajale po dvorišču, da bi jih ne zeblo, je Genovefa poklicala k sebi novo jetnico.

— Marjana, — je dejala nesrečnici, ki je morala napenjati vse sile, da se je držala na nogah, — zdravnik pride kmalu. On bo odločil, ali je vas treba poslati v bolnico ali ne. A v moji moči je dovoliti vam nekatere olajšave, da ne boste čutili strogega jetniškega reda. Tako nagradim tiste, ki so marljive in lepega vedenja... Upam, da vam pošlje bog dobre misli in da boste lahko odkupili svoj greh.

— O, recite zločin, čestita mati! — je vzkliknila Marjana vsa iz sebe. — Da, zločin sem storila, najgrši zločin!... In ne bom se kričati o tem na ves glas, kričati tako, da bodo vsi slišali... Samo s ponižanjem dosežem morda odpustanje.

Sestra Genovefa ji je hotela zabraniti, da bi nadaljevala svojo samoobtožbo.

— Najprej se morate spovedati bogu, drago dete, — je dejala: — potem pa povejte vse po pravici sodnikom, da bodo sodili vašo krivdo. Jaz pa lahko samo molim, da bi vaša pokora ne bila pretežka in da bi vam bog odpustil vaš greh.

Marija je bila globoko ginjena. Solze so ji silile v oči in komaj je zadrževala krčevito iltenje.

Tako prijazne besede namenjene nji, tati, so jo globoko zadele in otežile pokoro, ki jo je bila baš začela.

Pomisli, da bo te prijaznosti takoj konec, čim pride na dan, kaj je storila. In vendar se ni bala odkritega priznanja.

— O, častita mati, poslušajte me, prosim! — je vzkliknila. — Ne branite mi povedati, kaj vse sem pretrpela v trenutku, ko se mi je odkrila resnica, od dneva, ko sta mi dve dekleti, dva angela, odprli oči. Če bi bila imela v otroških letih mater, ki bi mi bila vcepila dobro v srce in me naučila moliti, bi ne bila zašla na kriva pota, bi mi ne bilo treba treba delati pokore, ker bi ne imela greha na vesti.

Sestra Genovefa jo je molče poslušala. Spominjajoč se besed, ki jih je bila izgovorila Marjana, je hotela vedeti, kaj pomenijo.

— Kdo sta tista dva angela, ki o njima govorite in ki sta tako razgibala vašo dušo?

— Dve dekleti...
— Ste ju poznali?
— Videla sem ju prvič... Dve sestri, če se ne motim.
— Torej ne veste točno?...
— Pozneje ju nisem več videla...
— In to se je zgodilo?...
— Včeraj... zvečer, gospa, — je odgovorila Marjana z drhtečim glasom, komaj dobro uro predno so me privedli seui.

Sestra Genovefa je že od prvega dne naravnost materinsko skrbela za Marjano. Poleg tega jo je priporočila zdravniku, ki ji je že dolgo pomagal pri dobrih delih.

Sestra Genovefa je smatrala, da jo je božja previdnost sama seznanila s tem plemenitim možem, s tem velikim dobrotnikom siromašnih bolnikov in nesrečnežev.

Baš on se je zanimal tako živo za slepo siroto, ki jo je vodila stara Frohardka. Ta zdravnik, dodeljen salpetrierski bolnici, je bil slaven učenjak, ki se je z največjim zupanjem obračalo nanj plemstvo.

Grof de Linieres ga je bil poklical k grofici, da bi poskusil pregnati njeno neprestano globoko zamisljenost.

Grof je pa moral slednjič spoznati, da zdravniška veda ni kos tej bolezni, ki je vedno bolj razjedala grofici moči.

Toda grof ni vedel, da je slavn zdravnik kmalu spoznal, da grofici bolezen ne spada med tiste, ki jih lahko zdravniki izlečijo.

Sestra Genovefa sicer ni mislila, da bi mogel zdravnik Marjani kaj pomagati, vendar

ga je pa pričakovala, da bi se pomenila z njim o svoji varovanki.

Čim ga je zagledala pred ograjo, mu je hitela naproti.

II.

Sestra Genovefa, predstojnica zavetišča lahkoživih deklet in umobolnih žensk, je bila zares v najširšem pomenu besede sveta žena. Bila je rojena v Salpetrierski in nikoli ni zapustila tega mračnega doma.

Nekega dne, pred leti, po velikem lovu, ki so ga bili priredili biriči po vsem Parizu na sumljive postopake in lahkoživce, so privedli v to zavetišče celo tolpo lahkoživk in zločink, ki jih je policija že davno zasledovala.

Med temi nesrečnicami je bila ena, ki je zahtevala največjo opreznost straže.

Bila je zagrizena zločinka in policija jo je imela zabeleženo med nevarnimi, nepoboljšljivimi. Njen prihod v Salpetrierski je bil dogodek za jetnice, ki so poznale njen pogum in spretnost ter se čudile, da se je dala ujeti.

— To je pa la Fileuse! — je vzkliknila njena bivša tovarišica.

— Kdo pa je ta la Fileuse? — je vprašalo več glasov.

— La Fileuse, dekleta, bi lahko učila vse, kar nas je tu. To vam je navihanka, ki nide biričem med prsti, če hoče... Krasti po hišah ne zna nobena druga tako spretno. Njena posebnost je bila, da je služila pri mnogih lastnikih prenočišč. V začetku je res delala kakor konj; ni bilo kota, ki bi ga ne pometla, vse se je svetilo, toda pri tem navihanka ni izgubljala časa. Čez nekaj dni je pa povezala v culo vse, kar je mogla pobrati gostom iz kovčgov... in z bogatim plemenom je odnesla pete.

Jetnice so počile v smeh in vse so hotele videti navihanko. Vse so jo občudovale in ji ponujale svoje prijateljstvo.

Nasprotno je pa sodnik menil, da bo to dober prirastek za Louisiano in obsodil jo je na prisilno delo v New Orleansu.

La Fileuse je bila pripravljena na tako obsodbo; vest, da bo morala kmalu na pot, jo je kaj malo vznemirila.

— Človek mora biti na vse pripravljen, — je dejala smeje, — če noče dobiti na ladji morske bolezni.

Njene tovarišice so kmalu zvedele, kaj pomenijo te, očitno v šali izgovorjene besede.

Ko je namreč prinesel policijski časnik odlok o izgonu, je la Fileuse izjavila, da postane v kratkem mati.

Ko se je jetniški zdravnik čudil, da je mogla tako dolgo skrivati nosečnost, je nesrečnica priznala, da se je namenoma tako oblačila, da bi splavila.

— Saj ni vredno pomagati na svet semenu za Louisiano, — je zahtevala. — Da, bilo bi boljše, če bi umrlo še pred rojstvom, da ne pride na svet zločinski izmeček.

Častite sestre so mislile, da je spregovorilo v srcu stare zločinske kesanje. Obvestile so o tem predstojnico, ki je prosila, naj nesrečnici kazni znižajo.

(Dalje prihodnjic.)

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

NJEN VODNIK

ROMAN
IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

MORSKIM ROPARJEM NI MOGOČE DO ŽIVEGA

Nekega dne jahata mimo strašnih skal. Henrik pogleda razjedeno kamenje in si pravi, kako bi bilo prijetno plezat po teh skalah. In Cedi pove, kaj mu je teh skalah pripovedoval Pedro. Ceda mu smeje priklina.

— Da, praznovanje je pri naših ljudeh zelo globoko vkoreninjeno in te skale so morale pri naših Indijancih nekaj igrati veliko vlogo. Prav gotovo so imeli Indijanci o njih mnogo pripovedk. Po njihovem prepričanju prebivajo v njih zli duhovi in so vsled tega proklete, kakor tudi ozki pas nerodovitne zemlje okoli njih. Iz teh tridih skal vendar ne more pognati nobena rastlina. Toda domačini tega ne verjamejo. In ta vera se podeduje od roda do roda. Moj oče je bil vedno mnenja, da so stari Indijanci imeli med temi tremi skalami tajni prostor za svoje daritve in ker mnogim ni bilo dovoljno priti blizu, so si pričeli pripovedovati skrivnostne stvari ter so se jih s strahom ogibali. In tako se jih domačini še sedaj boje in so jih ogibljejo.

— Mene pa kar vlečejo k sebi.

— Zakaj?

Henrik se zasmeje.

— Ker imam veselje plezati po skalah kakor v gorah. Strme skale so čudovito preskakanje in zelo pripravne za plezanje. Kako nedolgo se bom res spravil na nje.

Ceda ga pogleda od strani in v njenih očeh je bil mehkeč sijaj, ki ga je zadnje čase le redkokdaj videl.

— Morate pa biti zelo spretni in drzen hribolazec — drugače mame in mene ne bi mogli pri požaru prenesti po ozkem prizidku. Zdel se mi je velik čudež, ko sem si naslednjega dne ogledala pot po kateri ste naju nesli.

— Vse to si predstavljam mnogo težje, kot pa je bilo v resnici. Človek mora samo obdržati ravnotežje. Seveda sem se tudi bal, da se bo odkrila kaka opeka in nisem vedel, ako je prizidek dovolj močan, da bi zdržal dvojno breme.

— In vendar ste najprej prenesli mamo, potem pa ste prišli še po mene, da ste me rešili.

Počasi se ozre na njo in Ceda se ustraši izraza njegovih očeh. — Menda niste mislili, da vas bom pustil v gorci dvorani. — pravi Henrik s hipavim glasom.

Njene oči zažaré.

— Ne, — pravi trdno. — Toda v meni je vstalo občudovanje, da ste se vrnili, navzdol temu, da ste se bal, da bi se pod vašimi nogami odlučila opeka.

— Da, tega sem se bal, toda samo, ker bi vas bil tedaj potegnil za seboj. Zelo sem bil vesel, da sem vas prenesel na varno in sem vas mogel položiti v materino naročje. Toda o tem ne bova več govorila.

Lahca nasmeh preleti Cedin prebledeli obraz.

— Vedno naglo prenehate, ako se pričnemo o tem pogovarjati. Zato se pa me pogosto pogovarjate, kadar vas ni poleg. Česar je sree polno, o tem rada usta govore in Alfonso mora mnogokrat poslušati, kadar mu mama in jaz pripovedujemo o vašem junstvu. In Alfonso vas zelo občuduje.

— Najbrže, ker sem mu rešil dve dragi prijateljici. — pravi hripavo. Hotel je reči: — Ker sem mu rešil ljubljeno ženo. — Toda spozna, da nima pravice vmešavati se v družinske razmere.

— Sploh vas ima zelo rad, — pravi Ceda smeje.

— Tudi jaz ga imam rad. Zdi se mi postojena značaja in plemenitega mišljenja, — odvrne Henrik, dasi mu je bilo težko hvaliti človeka, katerega je smatral za Cedinega ženina. Ni hotel biti krivičen, tudi tedaj ne, ko bi ga k temu mogla zapeljati ljubosumnost. In, da prične govoriti o drugih stvareh, pravi: — Torej prihodnje nedelje bomo splezali na prvo skalo.

— Podali se boste v nevarnost, — pravi Ceda s tresočim glasom.

Henrik pa smeje strese glavo.

— Ali mislite, da me bodo zli duhovi treščili v prepad?

— V te duhove verujem, toda bojim se vaše drznosti. Prav lahko stopite naprečno —

Henriku divje utriplje sree, ker je opazil, da se boji zanj.

— Bom zelo previden, — pravi mehko, — tako lahko tudi ne napravim kakšnega napakega koraka. In že po mnogo nevarnejših skalah sem plezal. To hočem samo, da mi ne pride iz navade in te skale so kot nalašč za to.

Ceda vzdihne. Ali bo mogoče misliti na Kristo, ako se podstopi kaj tako nevarnega?

— Torej vas ni mogoče odvrtiti od te namere?

— Ne, senorita. Odločil sem se za to, odkar sem na Doxani, samo do sedaj se nisem imel časa.

— Da, neumorno ste delali za nas. In če se za kaj zavzamete, to tudi izpeljate.

— Če je le mogoče, da. Toda, žal, so tudi stvari, za katere se človek zavzame, pa nima poguma, da bi jih izvršil.

Pri tem misli da ga je že mnogokrat gnalo, da bi poljubil Cedina lepa usta.

— Kar misliti si ne morem, da bi bilo kaj, za kar ne bi imeli poguma.

Henrik globoko vzdihne.

— Pa so take stvari, ki se človeku zde lahke in so vendarle težke — tako težke, da človeka mine pogum.

Ceda ga radovedno gleda.

— Ali vas smem vprašati, katere so te stvari?

Proseče in z nasmehom jo pogleda.

— Na to vam ne morem odgovoriti; za to namreč nimam poguma.

Cedi nenadoma žine kri v lice. Nekaj v njegovih besedah jo je dirnilo in tako potegne vajeti, da njen konj poskoči in divje zdrinja naravnost proti skalam.

Henrik se prestraši in zdrinja za njo, in ravno pri jarku, ki je obkoljeval pusto, nerodovito zemljo okoli skal, jo doide in prime njene konja za uzdo, da se vstavi.

— Vaš konj je zelo občutljiv, senorita; tako plačljivega konja ne bi smeli jahati, — pravi z malo tresočim glasom.

Ceda vidi, da je Henrik blod in to je vzemirni. In jezec se sam na sebi glasno zasmeje.

— O, to ni nič, samo pustiti ga moram, da teče. Jarek bi bil z lahko preskočil, toda jaz bi mogoče pri skoku padla iz sedla, ker nisem trdno sedela.

(Vajle prihodnjic.)

Spomladanski Skupni Izleti:

ILE DE FRANCE, 5. MAJA v Havre

Karta do Ljubljane \$117.34; za tja in nazaj \$206.50

BREMEN, 10. MAJA v Bremen

Karta do Ljubljane \$122.31; za tja in nazaj \$211.50

BERENGARIA, 12. MAJA v Cherbourg

Karta do Ljubljane \$119.21; za tja in nazaj \$206.50

ILE DE FRANCE, 26. MAJA v Havre

Karta do Ljubljane \$117.34; za tja in nazaj \$206.50

BERENGARIA, 26. MAJA v Cherbourg

Karta do Ljubljane \$119.21; za tja in nazaj \$206.50

Kdor želi imeti prijetno družbo, naj se nam takoj priklasi in če je gotov, naj pošlje nekaj are, da mu preskrbimo najboljši prostor na enemu izmed teh parnikov. Mi bomo takoj preskrbeli vse potrebne listine za potovanje in sploh vse, da bo vsakdo zadovoljen. Dolgoletne skušnje in priporočila onih, ki so se posluževali našega posredovanja, so najboljšje jamstvo vsakemu. **Pripravite se takoj za navodila na:**

**SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 West 18th Street New York, N. Y.**

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

NA HITREJ EKSPRESNEM PARNIKU

PARIS

7. APRILA

28. Aprila — 19. Maja

11. Aprila — 5. Maja

CHAMPLAIN

3. Aprila — 21. Aprila

NIZKE CENE DO VSEH DELOV

JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblašene agente

General Travel Service, Inc.

MR. LEO ZAKRAJSEK

1359 Second Ave., New York City, N. Y.

FRENCH LINE

NAJMANJŠI PTIČEK

Čisto majhnega kolibra, ki ni nič večji kakor navadna čebela in je torej gotovo najmanjši ptiček na svetu, so odkrili ornitologi zavoda Smithsonian Institution na planoti Haiti. Dognali so, da gre v resnici za ptico in ne morda za žuželko. Majhni junak je silno bojevit in napada celo ptice, tako velike kakor je kos, ako se približajo njegovemu gnezdu.

ZASTRUPLJENJE Z GOBAMI

Iz San Louis-Obispa poročajo, da je umrl ona neki kmetiji pri Arroyogrande 9 ljudi za zastrupljenjem z gobami. Še 22 drugih ljudi, med temi tudi dva posestnika, je hudo obolelo. Po hudih navlikih je v teh krajih nenadoma zra-

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING
NEWS

28. marca: Manhattan v Havre
Hamburg v Hamburg

29. marca: Olympic v Cherbourg

31. marca: Bremen v Bremen
Volendam v Boulogne
Rex v Genoa

1. aprila: Champlain v Havre

4. aprila: Albert Ballin v Hamburg
Pres. Roosevelt v Havre

5. aprila: Berengaria v Cherbourg

7. aprila: Paris v Havre
Europa v Bremen
Saturnia v Trst

11. aprila: Washington v Havre
Statendam v Boulogne sur Mer
Aquitania v Cherbourg

12. aprila: Majestic v Cherbourg

14. aprila: Conte di Savoia v Genoa
De France v Havre

19. aprila: President Harding v Havre
Deutschland v Hamburg

20. aprila: Mauritania v Cherbourg
Rotterdam v Boulogne sur Mer

21. aprila: Bremen v Bremen
Champlain v Havre

23. aprila: Berengaria v Cherbourg
Hamburg v Hamburg

27. aprila: Olympic v Cherbourg

28. aprila: Veendam v Boulogne sur Mer
Europa v Bremen
Rex v Genoa
Paris v Havre

1. junija: Europa v Bremen
Volendam v Boulogne

2. junija: Champlain v Havre
Vulcania v Trst

6. junija: New York v Hamburg
Washington v Havre

8. junija: Olympic v Cherbourg
Statendam v Boulogne

9. junija: Paris v Havre
Aquitania v Cherbourg
Conte di Savoia v Genoa

12. junija: Bremen v Bremen

13. junija: Lafayette v Havre
Deutschland v Hamburg

16. junija: De France v Havre
Berengaria v Cherbourg

18. junija: Europa v Bremen

20. junija: Hamburg v Hamburg
Majestic v Cherbourg
Manhattan v Havre

21. junija: Veendam v Boulogne

23. junija: Champlain v Havre
Rex v Genoa

27. junija: Aquitania v Cherbourg
Albert Ballin v Hamburg
Olympic v Cherbourg

28. junija: Saturnia v Trst

1. avgusta: Statendam v Boulogne

30. junija: Paris v Havre
Bremen v Bremen

3. julija: Lafayette v Havre
New York v Hamburg

4. julija: Washington v Havre

5. julija: Berengaria v Cherbourg

6. julija: Majestic v Cherbourg

7. julija: De France v Havre
Conte di Savoia v Genoa
Europa v Bremen

11. julija: Deutschland v Hamburg

13. julija: Aquitania v Cherbourg
Vulcania v Trst

14. julija: Champlain v Havre

17. julija: Bremen v Bremen

18. julija: Manhattan v Havre
Hamburg v Hamburg

20. julija: Statendam v Boulogne

21. julija: Paris v Havre
Rex v Genoa

24. julija: Europa v Bremen

25. julija: Albert Ballin v Hamburg

27. julija: Majestic v Cherbourg

28. julija: De France v Havre

Najhitreje do Jugoslavije BREMEN • EUROPA

Od New Yorka do Ljubljane in nazaj v III. razredu \$211.50
EKSPRESNI VLAK ob parniku v Bremerhaven z jamci pripravno potovanje do LJUBLJANE.

**HAMBURG - DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN - NEW YORK**

Od New Yorka do Ljubljane in nazaj v III. razredu \$193.50

Tudi redna odplutja z dobro znanimi kabinskimi parniki. Od New Yorka do Ljubljane in nazaj v III. razredu \$190. — Izborne železniške zveze od Cherbourga, Bremena ali Hamburga. Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali:

**HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD**
57 BROADWAY, NEW YORK CITY.

Koledar l. 1934

Bomback piše o "BOULDER DAMU"; Troha govori o "DUHOVIH IN STRAHOVIH" ter o "KRIŽIH IN TEŽAVAH"; Rupnik pa klasično opisuje DOBO BLAŽENE PROHIBICIJE, — vse to poleg kratkih povesti, zanimivih spisov, gospodarskih in tehničnih razprav, najdete v letošnjem koledarju.

Cena
50c

Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašajte, pač ga na naročite še danes.

TEH 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNIH Z A VSAKEGA 50 CENTOV

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York, N. Y.